

Алгоритм дій при виникненні хімічної небезпеки

Аварії (катастрофи) на підприємствах, транспорті та продуктопроводах можуть супроводжуватися викидом (виливом) в атмосферу і на прилеглу територію **небезпечних хімічних речовин (НХР)**, таких як хлор, аміак, синильна кислота, фосген, сірчаний ангідрид тощо. Це являє серйозну небезпеку для населення, адже заражене повітря вражає органи дихання, а також очі, шкіру та інші органи.

У разі хімічної атаки або аварії на підприємстві потрібно:

- Сирени і переривчасті гудки підприємств – це сигнал “**УВАГА ВСІМ**”,
- щільно зачинити вікна та двері, вентиляційні отвори, димоходи,
- заклеїти щілини у вікнах папером чи скотчем,
- увімкнути телевізор чи радіо для отримання подальших вказівок,
- попередити близьких про небезпеку та можливу евакуацію,
- вимкнути побутові прилади та газ.

У разі евакуації візьміть з собою аптечку.

Одягніться так, щоб залишилося якомога менше відкритої шкіри. Використовуйте протигазу або **ватно-марлеві пов'язки, змочені водою** або, краще, 2-5% розчином питної соди (при ураженні хлором), оцтової або лимонної кислоти (при ураженні аміаком).

Обережно і без паніки вийдіть з приміщення, використовуючи сходи. На вулиці не біжіть, не торкайтеся ніяких предметів, не наступайте у калюжі. Не їжте і не пийте нічого!

У разі аварій з викидом **хлору** намагайтеся пересуватися по **підвищеннях**, у разі викиду **аміаку** – **низинами**.

Якомога швидше залиште зону ураження, рухаючись **поперек потоку повітря** чи вітру.

Хлор

Ознаки отруєння хлором: під час вдихання парів хлору виникає ураження легень, яке супроводжується набряком киснево-поглинальних альвеол, які під час кашлю можуть розірватися з виділенням мокроти з кров'ю, внаслідок чого смерть настає від нестачі кисню.

Перша допомога при отруєнні хлором:

- одягніть протигаз і виведіть ураженого на свіже повітря. Робити штучне дихання не можна, необхідно у важких випадках застосувати кисневу інгаляцію. Слід забезпечити повний спокій.
- Для зменшення подразнення – вдихання парів нашатирного спирту, промивання очей, рота, носа 2%-м розчином харчової соди (20 гр на 1 л води)

Дії в осередку зараження:

- Заплющити очі та затамувати дихання.
- Закутатися у верхній одяг і дихати крізь нього (можна змочити водою).
- Не бігти.
- Спробувати визначити напрямок вітру.
- Виходити з зони зараження в бік, який перпендикулярний вітру.
- За неможливості вийти, спробувати залізти на високий предмет (стовп, драбину тощо), оскільки **хлор стелиться знизу над землею.**

При виявленні будь-якого виду зараження – **негайно дзвоніть за телефоном 101.**

При отруєнні хлором – винести потерпілого із зони зараження.

При зупинці дихання – зробити штучне дихання.

Шкіру, рот, ніс промити 2%-м розчином питної соди або водою.

Аміак

У випадку розливу рідкого аміаку і його концентрованих розчинів не можна доторкатися до розлитої рідини.

Ознаки отруєння аміаком:

- нежить, кашель, важке дихання, задуха;
- підвищене серцебиття, порушена частота пульсу;
- при контакті з рідким аміаком виникає обмороження, можливий опік з пухирями, виразки.

Перша допомога при отруєнні аміаком:

- одягніть протигаз і виведіть ураженого на свіже повітря;
- дайте подихати зволженим повітрям (теплыми водяними парами 10%-ного розчину ментолу в хлороформі);
- дайте йому теплого молока з «Боржомі» або харчовою содою;
- при задусі необхідний кисень;
- при спазмі голосових щілин забезпечте тепло на ділянку шиї, теплі ванночки, інгаляцію;
- при зупинці дихання проведіть серцево-легеневу реанімацію;
- при потраплянні в очі – промийте водою або 0,5-1%-ним розчином квасців, вазеліновою або оливковою олією;
- при ураженні шкіри – обмийте чистою водою, зробіть примочки з 5%-ного розчину оцтової, лимонної кислоти(1 пакет 100 гр на 2 л води)

При отруєнні аміаком винести потерпілого із зони зараження, шкіру, рот, ніс промити водою.

В очі закапати по дві-три краплі 30%-го альбуциду, в ніс – оливкове масло.

Перша допомога у разі отруєння фосгеном

- Потерпілого слід негайно винести на свіже повітря.
- За необхідності дайте кисень, промийте очі теплою водою.
- За людиною, яка потрапила під дію фосгену, слід спостерігати 48 годин, адже протягом цього часу може розвинутися набряк легень.

Перша допомога у разі отруєння фосфіном

- Потерпілого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змити з потерпілого можливе забруднення та змінити одяг.
- За необхідності дайте кисень, активоване вугілля з розрахунку 1 грам на кілограм ваги потерпілого.

Перша допомога у разі отруєння хлоридом водню

- Потерпілого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змивати можливе забруднення щонайменше протягом трьох хвилин та змінити одяг.
- За необхідності промийте очі простою водою чи сольовим розчином протягом 15 хвилин.
- Дайте потерпілому випити якомога більше води.

Перша допомога у разі отруєння оксидами азоту

- Потерпілого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змивати з постраждалого можливе забруднення щонайменше протягом 15 хвилин та змінити одяг.
- Промивайте очі постраждалого щонайменше 15 хвилин.
- Дайте постраждалому випити якомога більше води.